

min Robbro over Gørdt

Издателска къща Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:
в категория Българска художествена литература (2002);
в категория Издание за деца (2007)

Бронзов лъв на Асоциация българска книга – за цялостен принос
в издаването на съвременна българска литература (2002)

Специална награда на АБК за оформление и полиграфическо
изпълнение (2005)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца
(2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на
книгата, Франкфурт (2003)

© Димитър Кенаров, автор, 2010

© Георги Господинов, редактор, 2010

© Христо Гочев, художник, 2010

© Издателска къща Жанет 45, 2010

ISBN 978-954-491-611-4

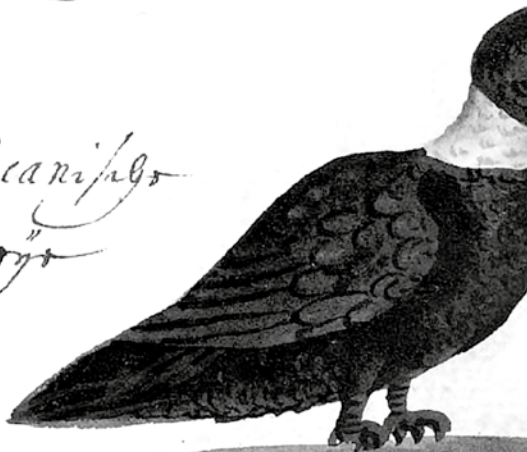
Апокрифни
животни

Димитър
Кенаров

mit Robert von Glogner

*Africanische
Vogel*

На всички животни

*Призракът, дори невидим, е като място,
където зрението ти да почука, да се обади ехо;
но тук, в гъстата ѝ черна козина, най-острият
ти поглед ще потъне и безследно ще изчезне:*

*както някой бесен луд, когато нищо друго
не може да го успокои, се хвърля във нощта
крещейки, блъска по омекотените стени
и усеща как яростта попива и се утаява.*

*Тя сякаш скрива всички погледи, които падат
върху нея, ей така, за да може като публика
да ги разгледа, заплашителна и начумерена,
да се свие и заспи със тях. Но изведнъж,
сякаш будна, се извъръща към лицето ти;
и с изненада виждаш себе си: нищожен
в кехлибареното злато на очите ѝ,
провесен вътре като древно насекомо.*

Райнер Мария Рилке, „Черна котка“

ПЪРВИЯТ КАМЪК

Извадени очи, изхвърлени в океана. Прекрасни прозрачни тела от течно стъкло, през които се вижда душата (или липсата на душа). Няма нищо скрито тук. Няма дълбоки тайни, бездънно подсъзнание. Като отворени часовници медузите тиктакат на повърхността, туптят желираните им сърца. Вода във вода.

И все пак: спомням си онова лято на скалите край Калиакра. Ветровито, матово небе. Гларусите, които напразно се бореха с вятъра; оклюмалите корморани, нацацали като криви зъби по ръба. А долу, в гърлото на Черно море – медузите. Ужасни, безформени чудовища. Спомням си как ги съзерцавах безмилостно, как вдигнах най-големия камък.

Експлозията беше ослепителна.

АКВАРИУМ

Свят на гупи и сомчета. Паралелепипед на прозаичното, абсолютно прозрачно въображение. Някога бяхме изпълнени с ужас пред древния, детски мрак на океана, сред който безшумно кръстосваха безименни челюсти. Дори басейнът с гладките плочки и подводни прожектори, които не оставяха нито едно ъгълче в сянка, будеше паника, когато кракът, с изпънати пръсти, губеше усет за дъното. Някога бездната беше навсякъде.

Бях на 8, когато спрях да сънувам кошмари. Живеех с майка и татко на 11 етаж в 16 блок на Студентския град. Пусках пластмасови войници от балкона и засичах с новия си електронен часовник за колко време достигат земята. 1.7 секунди, според изчисленията. Не знаех какво означава това, но числото ме успокояваше. Вечер преди да заспя си повтарях на глас: „1.7 секунди“.

Същата година ми подариха аквариум. 30 x 40 x 50 сантиметра. 60 литра. С камъчета по дъното, подводни растения, филтър и помпичка. Часове наред гледах как сивите сомчета опипват с мустаци тайните на дъното като водолази

от научно-популярните филми на Жак Ив Кусто. Поръсвах повърхността с прахообразна храна и гупите се стрелваха стръвно нагоре. Почуквах стъклото с кокалче и те бягаха. Когато помпата спря да работи, водата позеленя.

Да извадиш на показ дълбокото. Да видиш как всичко работи логично, затворено зад чупливите стени на окото. Окото с мъртвите рибки.

КОСТЕНУРКАТА ШАРИ

Бавно като костенурка обикалям
корубата на земята. Аз съм преобърнат
кораб на околосветско пътешествие
с четири люспести крака вместо мачти.
Аз съм дракон без мечти, който бавно
обикаля земята. Никъде няма нито една
принцеса. Една стъпка, две стъпки, три.
Не знам какво следва след това. Бавно
като костенурка обикалям корубата
на земята. София, Сан Франциско.
Не разбирам от география. Слушам
единствено музиката на имената.
До-ре-ми-фа. Ла-ла-ла-ла. Знам хиляди
песни. Помагат при дълги пътешествия.
Обикалям бавно земята. Повтарям нещата,
които знам. Чувствам се вкъщи всеки път,
когато пристигам на края на света.
Когато корабът на имената потъва, пея.

КОРУБАТА НА КОСТЕНУРКАТА

Като ковчег. Като двама души, вкопчени един в друг. Като две филии хляб. Като корици на енциклопедия. Като кръгли камъни. Като каменна килия. Като килер. Като буркан. Като бурка. Като театрални завеси. Като маска. Като кръгла маса, под която играят деца. Като утроба от кости.

МУХА В САМОЛЕТА

на Г. Г.

Толкова високо за пръв път,
където нито една муха
не е летяла и където, ако не беше ти,
никой не би повярвал

как непринудено пълзиш
по илюминатора като по селски прозорец
с гледка към недостижима градина,
и навярно си спомняш

сладко от боровинки със сметана
или други земни блаженства
от своето кратко детство:
разцъфнали сини сливи, бяла акация,

жуженето в мързелив следобед
над ковчега на стареца,
когато все още можеше да чуеш
ехото от собствения полет

и беше достатъчно важна,
за да искат да те убият на масата.
Сега се движиш по-бързо
от всякога, за един сезон

обикаляш няколко континента
и хаотичните ти траектории
са изправени в директни маршрути
от точка А до точка Б.

Очите, тези фасетни рубини
в съкровищницата на главата,
са ошлайфани до неузнаваемост,
като гладки плексигласови стъкла,

през които гледката е една
и съща от всеки възможен ъгъл:
безкрайно небе, тук-там облаци,
необяснима паяжина от пътища.

Коя от твоите прародителки
си е представяла подобно бъдеще:
сгъваеми масички, отрупани
с вакуумирани полуфабрикати,

и ти, неутешима, обърнала гръб
на всичко това, измършавяла,
отпиваш плаха глътка
единствено от кафето със захар,

след което отново залепяш крака
за своя овален прозорец,
който – повярвай – никога
не ще се отвори за теб.

Малко насекомо с хилав хобот
и ненужни кристални крила,
даже Йона не се е чувствал
така самотен в стомаха на кита.

И ако самолетът случайно падне
в средата на великия океан,
само твоето четирибуквено тяло
няма да бъде открито, муха.

СМЪРТТА НА ПЧЕЛИТЕ

Щом алегоричните животни започват да измират, значи алегоризираният автор също ще умре. Погледнато алегорично,

краят на света започва с края на написаното за света, което пък започва с края на света, както липсата на сънища е липса

на сънуващия, който е оставен да сънува само себе си. Затова да посънуваме пчелите, преди да са изчезнали

сред пестициди, патогени и генно-модифицирани растения или да се загубят в електромагнитните полета на разцъфнали

мобилни телефони: идеята за кошер разрушила кошера, картината погълнала модела, поетичният кошмар, заради който дърветата

са този лист хартия. Затова да посънуваме пчелите, както Аристотел е сънувал как събират мед от въздуха „щом звездите

изгреят или дъгата докосне земята“ или как сутрин първата пчела тръби, за да събуди другите (според Плиний Стари),

за да стигнем ужасени до страшното жужене в кошерите на имперския пчелар Вергилий. Подобно, Шекспир

в „Хенри V“ възхвалява медоносните работници, „които с природата си дават пример за законов ред в населеното кралство“,

за разлика от дяволите в „Изгубения рай“ на Милтън, рояци политици, пъплещи из своята „иззидана със слама Цитадела“.

Поуката: опрашването на въображението не е въображаемо опрашване. Какво би станало с това стихотворение,

ако не можех да отида на пазара да си купя бурканче липов мед или кубче восък от някой дядо? Когато бях дете,

въздухът на село трептеше по обяд като мараня от звук, невидима косачка, хилядокрила, неподвижно движеща се; но на чешмата

жълто-черните мотори се материализираха: малки, крехки тела, опърпани от жегата, напълно изтощени, които кротко пиеха

от някоя цепнатина, преди отново да възобновят баснословните си задължения. Понякога, без да се замислям,

ги заливах със вода и съзерцавах как отчаяно пърхат, за да изсушат крилата си. Понякога, докато пиша,

е толкова лесно да забравя селските пчели и да повярвам, че този сън не е безсилен да ужили спящото ухо.

СЪДЪРЖАНИЕ

Първият камък	6
Аквариум	7
Костенурката Шари	9
Корубата на костенурката	10
Муха в самолета	11
Смъртта на пчелите	14
Насекоми	16
Додо	17
Животът на Петър	18
Животът на Наталия	20
Сонет за гълъбите	23
Птицечовка	24
Ъндърграунд стихотворение на една къртица	26
Бобър (Castor fiber)	27
Ода за гигантските мравояди	29
Пуловер за кучето	31
Лисици	32
Кирил и Методий, и вълкът	34
В навечерието на моя 113-и рожден ден	35
Елегия за Ласи	37
Къща за куче без куче	39
Елефант	42
Предположенията на носорога	44
Тигър-човекоядец	46
Мечка	47
Бяла мечка	49
Елегия за гигантските ленивци	50
Аутопсия на бик пред учениците от...	53
Магаре, магарица	55
Лексикография на прасето	57
Ното сариенс (министър-председател)	59
Конят на Свети Димитър	60
Козата	61
Воден бивол	63
Whale Watching	65
ДОЗЗИЖВ	69
Невидимото животно	71
Изкуството да препарираш	73
Това не е стихотворение	75
Последното животно	76
Влакът на животните	79

Димитър Кенаров
АПОКРИФНИ ЖИВОТНИ
стихотворения

Българска
Първо издание

Редактор: *Георги Господинов*
Художник: *Христо Гочев*
Коректор: *София Несторова*

Формат 60/84/16
Печатни коли 6,75

Предпечатна подготовка:
„Студио Стандарт“ ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50

Печат: Полиграфически комплекс „Жанет 45“ – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9, тел. 032/60 90 90

„Издателска къща Жанет 45“ ООД – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9, тел./факс: 032/60 90 60
www.janet45.com

ISBN 978-954-491-611-4